

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

Grupa Kapitałowa GPW

Rynek Instrumentów Finansowych Futures na energię elektryczną

Jarosław Ziębiec

Dyrektor Biura Rynku Regulowanego

Komitet Rynku Energii Elektrycznej

Warszawa, 16 marca 2015

Agenda

- Dlaczego futures na energie na TGE
- RIF podstawowe informacje
- Regulacje
- Zasady notowania
- Podstawowe elementy standardu
- Jak zostać członkiem RIF
- Animatorzy
- Dalsze działania
- Kontakt

Dlaczego futures na energię elektryczną na TGE?

Rynek skandynawski jako wzór

Rynek spotowy w krajach skandynawskich to przeciętnie 70% konsumpcji energii elektrycznej

Rynek energetycznych instrumentów finansowych to 4 do 6 razy wielkość konsumpcji w krajach nordyckich

Większość uczestników rynku skandynawskiego twierdzi¹, że dobre możliwości zabezpieczenia ceny na przyszłość na rynku finansowym skłaniają ich do zwiększania obrotów na rynku spotowym zamiast przyjmowania długoterminowych pozycji wolumenowych

TGE będzie odpowiadać za wdrożenie rynku finansowych derywatów na towary w Grupie GPW

- Futures jako narzędzie do zabezpieczania cen energii
- Futures to produkt bardziej elastyczny w zarządzaniu

Motywy działania na rynku:

- Transakcje zabezpieczające, arbitrażowe, spekulacyjne

Motywy uruchomienia rynku finansowego:

- Spełnienie oczekiwań Członków TGE oraz instytucji finansowych
- Wzmocnienie pozycji TGE w regionie, naturalne uzupełnienie oferty produktowej – RTT TGE jest drugim największym rynkiem w Europie
- Pozyskanie nowych członków krajowych i zagranicznych – instytucji finansowych
- W przyszłości wprowadzenie nowych kontraktów opartych o gaz, inne produkty towarowe

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

Grupa Kapitałowa GPW

¹ badania prowadzone w listopadzie 2010 przez regulatorów krajów nordyckich

Co to jest Rynek Instrumentów Finansowych?

- Nowy rynek na TGE na którym notowane będą kontrakty futures na energię elektryczną – rozliczane wyłącznie pieniężnie (finansowo)
- Osobne regulacje prawne
- Osobne członkostwo
- Ten sam system obrotu - Condico
- Szczegółowe zasady obrotu bardzo zbliżone do RTT
- Rozliczanie przez IRGIT

Rynek Instrumentów Finansowych (RIF) – stan prac

- **TGE 23 lutego br.** otrzymała zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie rynku regulowanego, co umożliwi uruchomienie rynku futures na energię elektryczną
- Rozpoczęliśmy konsultacje z uczestnikami rynku nt.:
 - ostatecznego kształtu instrumentu
 - szczegółowych zasad obrotu
- Rozpoczęliśmy pozyskiwanie:
 - członków RIF, w tym animatorów
 - uczestników IRGiT

Regulacje RIF

- **Regulamin Rynku Instrumentów Finansowych**
 - określa generalne zasady funkcjonowania rynku,
 - zbliżony do obecnego Regulaminu RTT TGE,
- **Szczegółowe Zasady Obrotu na RIF**
 - opisują szczegółowe zasady dotyczące zasad notowania/realizacji zleceń/faz sesji/wyznaczania kursów/
 - częścią SZOG będą wnioski o członkostwo na RIF
- **Warunki obrotu dla programu kontraktów terminowych (futures) na energię elektryczną - „prospekt emisyjny” futures**
 - zatwierdzone przez KNF
 - standard instrumentu, ogólne zasady obrotu, zasady rozliczania
- **Regulacje IRGIT dotyczące rozliczania**

Zasady notowania

- Notowania w systemie Condico
- Prowadzenie notowań – POG – Dyr. Leszek Prachniak
- Dostęp przez obecną stację roboczą/API
- Nowa zakładka dla RIF w której widoczne będą wszystkie kontrakty futures na energię
- Zlecenia – wszystkie dostępne w obecnym systemie – analogicznie jak RTT
- Notowania w dni robocze: poniedziałek - piątek, 8:00-14:00

faza sesji	godziny
Składanie, modyfikacja, anulowanie zleceń przed otwarciem (PRTR) (?)	8:00 - 8:05
Notowania ciągłe (COTR)	8:05 - 13:55
Składanie zleceń na zamknięcie (CCLA)	13:55 - 14:00
Fixing na zamknięcie –ustalenie kursu, koniec notowań	14:00

Bezpieczeństwo na RIF

Widówki:

- dla limitów cen w zleceniach w czasie sesji – zabezpieczenie przed złożeniem błędnego zlecenia – obecnie funkcjonująca zasada na TGE
- Dla kursów transakcji - statyczne dla kursów transakcji w czasie sesji

Limity	Wartość
Limit ceny w zleceniu nie może być wyższy/nniższy w stosunku do kursu odniesienia	+/- 10%
Ograniczenia kursów transakcyjnych w czasie sesji (widówki statyczne) od kursu odniesienia	+/-10%

Limity (wg regulaminu RIF):

- wielkości zlecenia – istnieje możliwość wprowadzenie limitu wielkości zlecenia przez Zarząd TGE,
- TGE w porozumieniu z IRGIT może wprowadzić: limity dzienne oraz limity zaangażowania, określające maksymalną wartość otwartych pozycji danego CG dokonującego obrotu instrumentami finansowymi.

Futures na energię – standard kontraktu

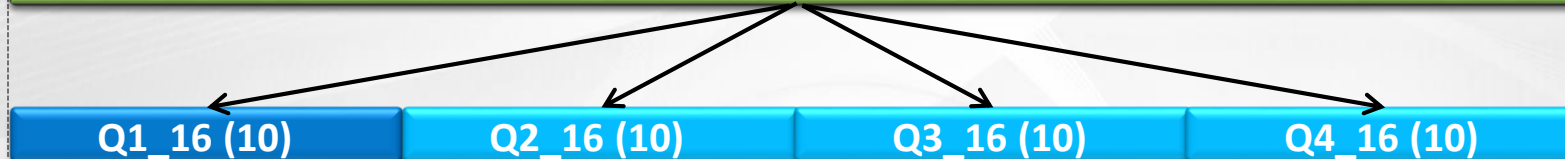
- Instrumentem bazowym dla kontraktu jest indeks cen energii – IRDN24 (?)
 - Indeks liczony na podstawie transakcji na 24 instrumentach godzinowych z dostawą energii,
- W obrocie kontrakty roczne/kwartalne/miesięczne
 - roczne - 3 serie - 3 kolejne lata kalendarzowe (?)
 - kwartalne – 3/4 serie – 3/4 kolejne kwartały kalendarzowe (?)
 - miesięczne – 3 serie - 3 najbliższe miesiące kalendarzowe
- Nominał kontraktu: 1 MWh (?) x liczba godzin dla danej serii kontraktu
 - Kontrakt roczny: 8760-8784 MWh,
 - Kontrakt kwartalny: 2159-2209 MWh,
 - Kontrakt miesięczny: 672-745 MWh,
- Krok notowań: 0,01 PLN za 1 MWh
- Kaskadowanie kontraktów - rozpad instrumentów rocznych (kwartalnych) na kwartalne (miesięczne), następuje ostatniego dnia kalendarzowego przed rozpoczęciem terminu „dostawy” dla danej serii kontraktu (np. dla kontraktu rocznego na 2016 następuje 31 grudnia 2015)

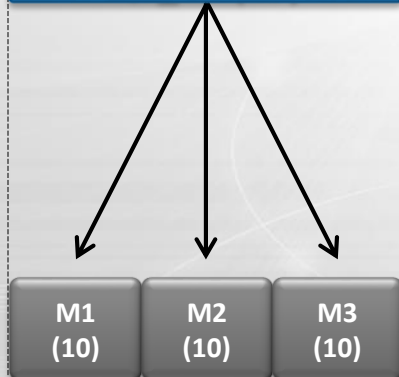
Kaskadowanie

Liczba (wartość) otwartych pozycji na kontrakcie rocznym (2016) równa się sumie liczby (wartości) otwartych pozycji na „skaskadowanych kontraktach” miesięcznych i kwartalnych

Podział kontraktu rocznego

Podział kontraktu kwartalnego

Otwarte pozycje na instrumentach będących wynikiem kaskadowania

2016

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

Grupa Kapitałowa GPW

Dzienny kurs rozliczeniowy (DKR)

- wyznaczany po każdej sesji giełdowej - od momentu zawarcia pierwszej transakcji na danej serii kontraktów
- wyznaczany dla wszystkich serii kontraktów futures znajdujących się w obrocie = każda seria futures ma swój własny DKR
- DKR służy do dziennego rozliczania zysków/strat na rynku futures (marking to market) - na bazie depozytów zabezpieczających w okresie notowania danej serii kontraktu futures
- DKR - kurs określany podczas fixingu na zamknięcie notowań ciągłych (call auction)

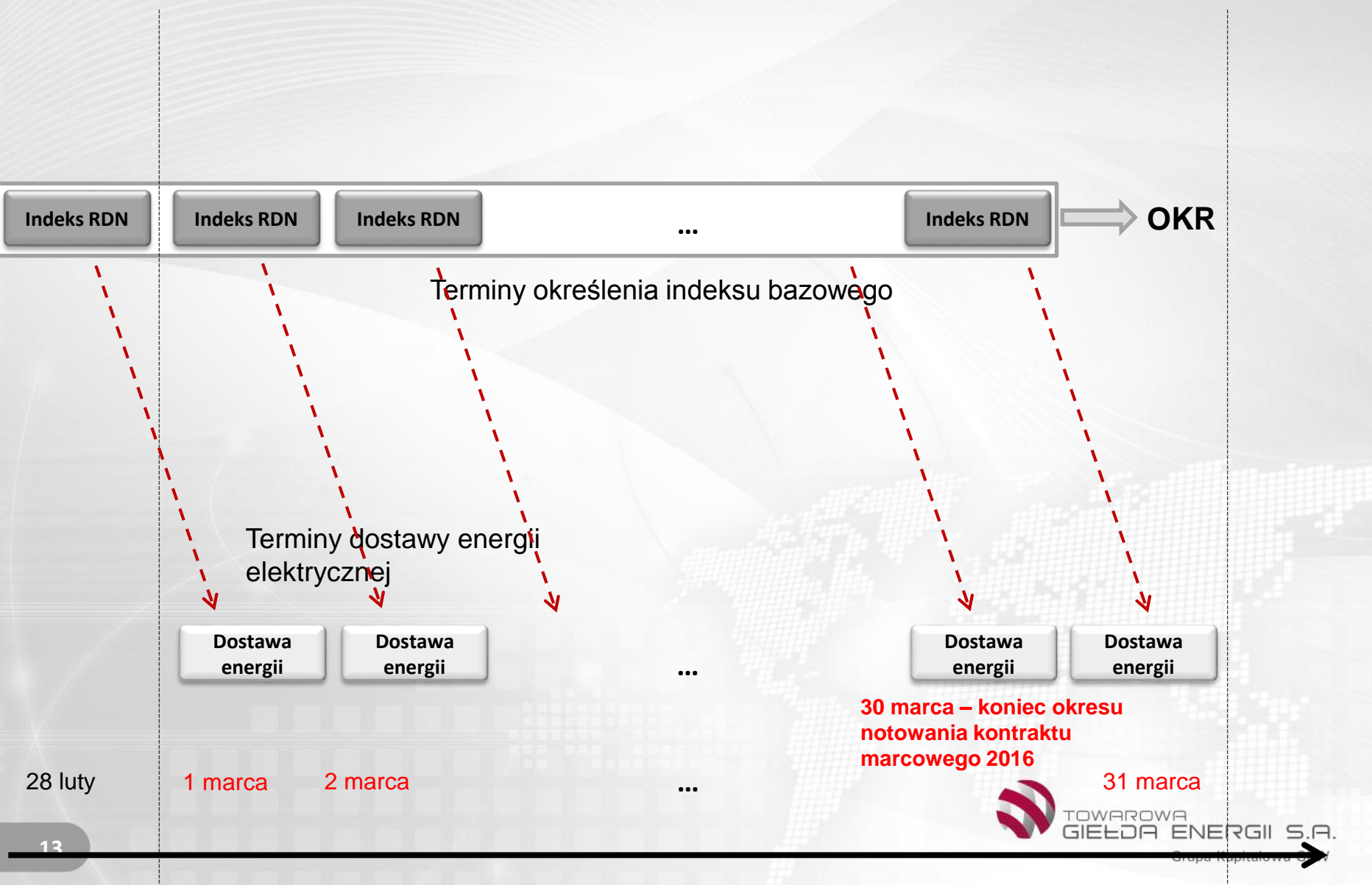

Ostateczny kurs rozliczeniowy (OKR)

- **wyliczany wyłącznie dla wygasającej serii kontraktu miesięcznego w jego ostatnim dniu obrotu**
- OKR określany jest jako średnia arytmetyczna wszystkich wartości indeksu IRDN24 ustalonych dla dostawy energii elektrycznej we wszystkich dniach okresu wykonania danej serii kontraktu miesięcznego
- Służy do wykonania ostatecznych rozrachunków – ostatecznego rozliczenia pieniężnego pozycji na rynku futures w momencie wygaśnięcia kontraktu miesięcznego (dla pozycji nie zamkniętych)

Ostateczny kurs rozliczeniowy - przykład marzec 2016

28 luty

1 marca

2 marca

...

30 marca – koniec okresu notowania kontraktu marcowego 2016

31 marca

TOWAROWA GIEŁDA ENERGII S.A.

Grupa Kapitałowa TGE

Kto może zostać Członkiem RIF

- firma inwestycyjna, której działalność obejmuje wykonywanie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt. 2 lub 3 ustawy o obrocie, lub
- zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczna osoba prawna z siedzibą na terytorium państwa należącego do OECD lub WTO prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, której działalność maklerska obejmuje wykonywanie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy o obrocie, lub
- podmiot nie będący firmą inwestycyjną nabywający lub zbywający instrumenty finansowe wyłącznie we własnym imieniu i na własny rachunek, jeżeli spełnia warunki zawierania transakcji na rynku regulowanym określone w ustawie o obrocie, rozporządzeniu w sprawie rynku regulowanego oraz Regulaminie RIF

Warunki dopuszczenia do działania na RIF

Zarząd Giełdy dopuszcza wnioskodawcę do działania na giełdzie, jeżeli wnioskodawca:

- spełnia wymagania w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji zawieranych na RIF, określone w Regulaminie RIF lub przez IRGiT,
- zobowiąże się do przestrzegania przepisów obowiązujących na RIF,
- upoważni co najmniej jedną osobę do reprezentowania go w transakcjach giełdowych,
- posiada podstawowe środki organizacyjno – techniczne wymagane do obsługi obrotu instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie,
- daje rękojmię należytego wykonania obowiązków Członka Giełdy.

Warunki uzyskania statusu Członka RIF oraz dopuszczenia do działania

- Złożenie kompletnego wniosku o zawarcie umowy o członkostwo w Giełdzie,
- Uzyskanie statusu Członka Giełdy – uchwała Zarządu Giełdy,
- Uzyskanie uczestnictwa w Izbie Rozliczeniowej Giełd Towarowych (IRGiT) lub wskazanie uczestnika IRGiT, który zobowiąże się do wypełniania obowiązków w związku z rozliczeniem i rozrachunkiem zawartych przez te podmioty transakcji – uchwała Zarządu IRGiT,
- Złożenie kompletnego wniosku o dopuszczenie do działania na rynku,
- Dopuszczenie do działania rynku – uchwała Zarządu Giełdy,

Opłaty na RIF na TGE

Opłaty określone w Regulaminie Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. („Regulamin RIF”):

- Opłata od wniosku o zawarcie umowy o członkostwo na RIF 2 000 PLN
- Opłata roczna za członkostwo na RIF 100 000 PLN
- Opłaty transakcyjne – pobierane od każdej strony transakcji 0,04 PLN/1 jednostkę instrumentu bazowego
- Opłata roczna za korzystanie z systemów informatycznych giełdy 10 000 PLN

Warunki dopuszczenia do działania na RIF - podsumowanie

- Zatrudnienie osoby reprezentującej Członka Giełdy w transakcjach giełdowych (w przypadku podmiotów działających na własny rachunek) lub Maklera Papierów Wartościowych (w przypadku firm inwestycyjnych)
- Zezwolenie KNF na prowadzenie działalności maklerskiej (w przypadku firm inwestycyjnych)
- Status Uczestnika rozliczającego lub Uczestnika pośredniego w IRGiT
- Wniosek o dostęp do systemów produkcyjnych TGE i oświadczenie o zachowaniu poufności

- Wszystkimi kwestiami członkowskimi zajmować się będzie BCG (dyr. Sylwia Lasota) – tak jak to ma miejsce obecnie

Animatory

- Członkowie giełdy podtrzymujący płynność obrotu na podstawie umowy z TGE
- Umowa z animatorem określa:
 - minimalną liczbę instrumentów finansowych w składanych zleceniach,
 - maksymalny spread dla zleceń kupna/sprzedaży
 - czas składania zleceń/obecności w arkuszu
- Możliwe wielu animatorów na jednym instrumencie

Dalsze działania

- Konsultacje z uczestnikami rynku nt. szczegółów instrumentu, zasad obrotu w celu ostatecznego określenia standardu
- Wniosek do KNF – zatwierdzenie WO/standardu instrumentu
- Wewnętrzne prace informatyczne
- Pozyskiwanie
 - uczestników rynku – członków TGE
 - uczestników IRGIT
- Szkolenia dla uczestników rynku (TGE/IRGIT) dot. nowego instrumentu
- Szerokie działania promocyjne krajowe i zagraniczne, także z uczestnikami rynku
- Testy informatyczne z uczestnikami rynku
- Uruchomienie obrotu – przełom września/października 2015

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

Grupa Kapitałowa GPW

Dziękuję za uwagę

Kontakt

E-mail: jaroslaw.ziebiec@tge.pl

Telefon: +48 669 111 679